

3 SEM FYUGP PHIC3A

2024

(December)

PHILOSOPHY

(Core)

Paper : PHIC3A

(Fundamentals of Classical Logic)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×6=6

Choose the correct answer :

(a) “তৰ্কবিজ্ঞান হ’ল যুক্তিপদ্ধতি সম্পৰ্কীয় কলাবিদ্যা।” এই উক্তিটো এলড্ৰিচ/থমছনৰ।

“Logic is the art of reasoning.” This statement was made by Aldrich/Thomson.

(b) পদৰ বাচ্যৰ্থ আৰু লক্ষণাৰ্থৰ সম্পৰ্ক একেমুখী/বিপৰীতমুখী।

The relationship between denotation and connotation of a term is of direct/inverse variation.

(c) সমবর্তিত বচন আৰু সমবৰ্তনীয় বচনৰ গুণ একে/
বেলেগ হয়।

Quality of converted and converse is
similar/different.

(d) বৈধ নিৰপেক্ষ ন্যায়ত দুটা বিশেষ/সাৰ্বিক আশ্রয় বচনৰ
পৰা সিদ্ধান্ত নিঃসৃত হ'ব নোৱাৰে।

In a valid syllogism, a conclusion cannot
be derived from two particular/universal
premises.

(e) নিশ্চয়তা আৰু সাৰ্বিকতা আগমনৰ আকাৰগত
স্বভাৱ/ভিত্তি।

Certainty and universality are formal
nature/basis of induction.

(f) এল. এছ ষ্টেবিঙে প্ৰকল্পক দুটা/তিনিটা ভাগত ভাগ
কৰিছে।

L. S. Stebbing classified hypothesis into
two/three kinds.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12

Write short notes on (any three) :

(a) তৰ্কবিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি

The Nature of Logic

(b) অমাধ্যম অনুমান

Immediate Inference

(c) ন্যায়ৰ সংস্থান
Figure of Syllogism

(d) ব্যাখ্যামূলক প্ৰকল্প
Explanatory Hypothesis

3. তৰ্কবিজ্ঞান কাক বোলে? তৰ্কবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ আৰু উপযোগিতা
সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 2+9=11

What is logic? Discuss the scope and utility
of logic.

অথবা / Or

- বচন কাক বোলে? বচনৰ গঠন আৰু উপাদানবিলাকৰ বিষয়ে
আলোচনা কৰা। 2+9=11

What is proposition? Discuss the structure
and components of a proposition.

4. অনুমান কাক বোলে? অনুমানৰ শ্ৰেণীবিভাজন কৰা আৰু প্ৰতিটো
ভাগৰে উদাহৰণসহ সংজ্ঞা দিয়া। 2+9=11

What is an inference? Classify inference and
give definition of each kind with examples.

অথবা / Or

- অমাধ্যম অনুমানৰ বিভিন্ন ভাগসমূহ কি কি? সমবৰ্তনৰ
নিয়মসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+7=11

What are different kinds of immediate
inference? Explain the rules of conversion.

5. ন্যায় কাক বোলে? নিবপেক্ষ ন্যায়ব গঠন আৰু বৈশিষ্ট্যবোব ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What is syllogism? Explain the structure and characteristics of categorical syllogism.

অথবা / Or

- ন্যায় কি? নিবপেক্ষ ন্যায় অনুমানব নিয়মসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What is syllogism? Explain the rules of categorical syllogism.

6. আগমনব ভিত্তিসমূহ কি কি? আগমনব আকাৰগত ভিত্তিব বিষয়ে আলোচনা কৰা। 2+8=10

What are the grounds of induction? Discuss the formal grounds of induction.

অথবা / Or

- প্রকল্প কাক বোলে? বৈধ প্রকল্পব চৰ্তসমূহ কি কি, আলোচনা কৰা। 2+8=10

What is hypothesis? What are the conditions of valid hypothesis? Discuss.

Total No. of Printed Pages—4

3 SEM FYUGP PHIC3A

2025

(Nov/Dec)

PHILOSOPHY

(Core)

Paper : PHIC3A

(Fundamentals of Classical Logic)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×6=6

Choose the correct answer :

(a) “তৰ্কবিজ্ঞান হ’ল মননশীল চিন্তাৰ অধ্যয়ন।” এই
সংজ্ঞাটো এলড্ৰিচে / ষ্টেবিংয়ে আগবঢ়াইছে।

“Logic is the study of reflective thinking.”

This definition is proposed by Aldrich /
Stebbing.

(b) I বচনৰ দুয়োটা পদ ব্যাপ্য / অব্যাপ্য।

Both terms of I proposition are distributed /
undistributed.

26P/377

(Turn Over)



(c) প্রতিবর্তিত বচনৰ উদ্দেশ্য পদ আৰু প্রতিবর্তনীয় বচনৰ উদ্দেশ্য পদৰ সৈতে একে / বেলেগ।

Quality of converted and converse is similar / different.

(d) যদি কোনো ন্যায় অনুমানত এটা আধাৰ বচনত হেতু পদটো ব্যাপ্য নহয়, তেন্তে অবৈধ / অব্যাপ্য হেতুদোষ সংঘটিত হ'ব।

If the middle term does not distributed in any premise of a syllogism, illicit / undistributed middle will occur.

(e) ব্যতিবেকী প্ৰণালীয়ে কাৰ্যৰ পৰা কাৰণ অন্বেষণ কৰিব পাৰে / নোৱাৰে।

The method of difference can / cannot enquire the cause from the effect.

(f) প্ৰমাণীকৰণ হ'ল প্ৰকল্প গঠনৰ প্ৰথম / শেষ স্তৰ।

Verification is the first / last stage of formation of hypothesis.

2. তলত দিয়াবোৰৰ চমু টোকা লিখা :

3×4=12

Write short notes on the following :

(a) তৰ্কবিজ্ঞানৰ উপযোগিতা

Utility of Logic

(b) সমবৰ্তন

Conversation

(c) ন্যায়ৰ গঠন
Structure of Syllogism

(d) প্ৰকৃতিৰ এককপতা বিধি
Law of Causation

3. “পদৰ বাচ্যার্থ আৰু লক্ষণার্থৰ সম্বন্ধ বিপৰীতমুখী।” এই উক্তিটো উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা। 11

“The relation between Denotation and Connotation of a term is inverse.” Explain the statement with examples.

অথবা / Or

বচনৰ চতুৰ্থবৰ্গীয় শ্ৰেণীবিভাজনৰ বিষয়ে উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা।

Discuss the four-fold classification of proposition with examples.

4. আগমন আৰু নিগমন অনুমানৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বৰ্ণনা কৰা। 11

Describe the relation between Inductive and Deductive inference.

অথবা / Or

প্ৰতিবৰ্তন কাক বোলে? উদাহৰণসহ প্ৰতিবৰ্তনৰ নিয়মসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+9=11

What is obversion? Explain its rules with examples.

5. ন্যায়ৰ সংজ্ঞা দিয়া। নিৰপেক্ষ ন্যায়ৰ সাধাৰণ নিয়মসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

Define syllogism. Explain the general rules of categorical syllogism.

অথবা / Or

- ন্যায় অনুমান কি? ন্যায় অনুমানৰ প্ৰকৃতি আলোচনা কৰা। 2+8=10

What is syllogism? Discuss the nature of syllogism.

6. পৰীক্ষণমূলক প্ৰণালীকেইটা কি কি? মিলৰ পৰিশেষ প্ৰণালীটো উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What are the experimental methods? Explain with examples of Mill's method of residues.

অথবা / Or

- প্ৰকল্প কাক বোলে? প্ৰকল্পৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 2+8=10

What is hypothesis? Describe the different kinds of hypothesis.
